

DOLENJSKE NOVICE

Dolenjske Novice izhajajo vsak petek; ako
: : je ta dan praznik, dan poprej. : :

Cena jim je za celo leto (od aprila do aprila) 3 K, za pol leta 1-50 K. Naročnina
za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 3-50 K, za Ameriko 4-50 K.
List in oglasi se plačujejo naprej.

: Vse dopise, naročnino in oznanila :
: sprejema tiskarna J. Krajec nasl. : :

Več vesti.

Državni voz se je ustavil; vlada si pomaga s § 14. in ljudski poslanci, katere je ljudstvo volilo v najboljši nadi na bodočnost, sede doma. Ljudska volja, ljudski glas udarja le na gluha ušesa, ker so se pretrgale vezi, ki so posredovale med vlado in ljudstvom. Kako lepe načrte je že skoval marsikateri zastopnik ljudstva, katere je hotel vresničiti zakonitim potom in ljudstvo — volilci so ga poslali z najlepšimi upi na Dunaj zavedajoč se svoje moči in avtoritete! Sedaj pa so vsi lepi načrti ostali le načrti in moč in avtoriteta ljudstva leži ponižana na tleh pred avtoriteto § 14.

Kako vendar, da državni zbor ne more naprej, zakaj se njega delovanje vsak hip ustavi? Kje tiči pravzaprav pravi vzrok? Žalibog tam, kjer ga le malokdo hoče videti. Pomanjkanje krščanskega mišljenja in vesti v javnem življenju je ona cokla, ki zadržuje ljudski napredek. V javnosti manjka krščanske ljubezni, v javnosti se neče pripoznati večnoresnično načelo: „Kar tebi ni ljubo, tudi bližnjemu ne stori.“ Kajti le v tem načelu in jedino v tem je zagotovljen napredek in blagostanje ne le v zasebnem, ampak še bolj v javnem življenju.

Današnji politiki po večini sploh niti v zasebnem niti v javnem življenju nečejo pripoznati krščanskega pravičnega načela ali pa vsaj delajo velikanski razloček med načeli zasebnega in javnega življenja. Večina sedanjih politikov, pa tudi sicer takozvani voditelji ljudstva ne poznajo in nečejo poznati nobenih ozirov do svojega bližnjega, stanu do stanu, naroda do naroda itd.; vsakdo vidi le svoj stan in svoj narod, kojega moč in veljavo hoče utrditi, čeprav vsi drugi stanovi oziroma narodi trpe in propadajo. Odtod tolika nedoslednost; kar žele in zahtevajo Nemci na Češkem kot manjšinski narod, to od-

rekajo Slovencem kot manjšinskemu narodu na Štajerskem in Koroškem. Delavci zahtevajo, da se njih koristi varujejo, ne glede če kmetje propadejo; obrtniki hočejo le sami živeti in ne vidijo poleg sebe celo kopico stanov, ki imajo istotako pravico do človeku primerne življenja. Kratko in malo sedanja javnost ne pozna meje, ne pozna svojega bližnjega in zato je javno življenje do kosti gnilo, zato ni nobenega pravega napredka.

In kaj je pravzaprav ta negacija krščanske ljubezni drugega kakor liberalizem? Ravno liberalizem je brezobzirnost v vsakem oziru, ravno liberalizem goji le ljubezen do samega sebe. Liberalno brezobzirno mišljenje je zastrupilo tudi avstrijsko javnost, zato pa ljudska politika ne pride nikamor naprej. Saj bi bil tudi čudež, če bi državni voz dobro tekel, kljub temu, da ga vlečejo najrazličnejši zastopniki na najrazličnejše strani.

Pomanjkanje vesti in krščanskega mišljenja je ona cokla, ki zadržuje vsak napredek državne zakonodaje na socialnem polju. Oni nezadovoljneži, ki se pritožujejo čez vlado in § 14. naj najprvo do dna iztrebijo iz javnosti liberalno mišljenje in ga namestijo s krščanskim, in prepričani smo, da bo tudi državna zakonodaja delovala v prid vsega avstrijskega ljudstva.

Gospodarstvo.

Voluhar.

Voluharja imenujejo v nekaterih krajih krtico, v drugih pa kratkomalo miš. Zadnje ime bi bilo deloma opravičeno, ker je voluhar v resnici miš, toda v velikosti bolj podobna podgani. Sicer pa imamo tudi v nekaterih krajih neke vrste miši, ki delajo podobno škodo kot voluhar. Toda že na poškodovanih rastlinah se spozna, da so bili tukaj drobnejši zobci na delu. Ime

krtica pa da mnogim povod misliti, da je voluhar v sorodu s krtom, kar pa nikakor ni res. Pribito je in dobro si moramo zapomniti, da je krt izredno koristna žival, katera ne bo grizla nikdar korenin, tudi ne, če bi imela lakote poginiti.

Voluharjev imamo 3 vrste. Vodni voluhar, ki ga nahajamo po nekod v bližini voda in kateri je morda izmed vseh najškodljivejši. Na Bledu n. pr. v bližini jezera ne oglođa samo jablan, temveč vse sadno in sploh listnato drevje in včasih tudi igličasto drevje. Pri nas na Dolenjskem imamo pa večinoma le navadnega velikega voluharja in malega voluharja. Zadnji je, kot pravi že ime, dosti manjši od prvega. Glede škode, ki jo povzročata, ni med njima velike razlike. Od sadnega drevja napadata navadno le jablane, a tem odstrižeta včasih korenine popolnoma. Poškodbe na hruškah in drugem sadnem drevju od teh voluharjev še nisem opazil, pač pa se naseli posebno mali voluhar rad v vinogradih. Škoda po voluharjih na trtah in sadnem drevju bi pa bila še veliko večja, kot jo itak opazamo v nekaterih krajih, ako ne bi bila glavna hrana tega škodljivca razno korenstvo. Kjer opazimo tega škodljivca, je naša dolžnost, da ga skušamo iztrebiti čimprej. Razmnoži se namreč zelo hitro, ker skoti samica na leto 3 do 4 gnezda, v katerih je navadno po 6 mladičev in tudi več.

Pokončujemo pa lahko voluharja na 3 načine: 1. da ga lovimo, 2. da ga streljamo, in 3. da ga zastrupljamo. Na Štajerskem in Nižjeavstrijskem, kjer se bavijo že dolgo vrsto let temeljito s pokončevanjem tega škodljivca, smatrajo lovljenje za najboljšo sredstvo. Pri nas se sicer vinogradniki in sadjarji nič kaj preveč ne pohvalijo z uspehi, ki so jih imeli z lovljenjem voluharja. Treba je namreč pri tem delu precejšnje spretnosti in pred vsem velike vstrajnosti, da se ravno ta spretnost

pridobi. Možje, ki so lovci na voluharja po poklicu, trdijo, da se voluhar izogiblje stvarjem, pri katerih čuti, da se jih je dotaknila človeška roka in to je treba v prvi vrsti upoštevati pri lovljenju. Lovimo lahko voluharja na različne načine. Najbolj priljubljena je past, kakršno rabijo v nekaterih krajih za krtu, toda treba je paziti, da nastavimo pasti v voluharjeve rove in ne v krtove, da ne polovimo po nerodnosti koristne krtu. To se nam bo itak pripetilo včasih pri vsej previdnosti, ker zaide krt prav pogosto tudi v voluharjeve rove. Voluharjevi rovi so navadno bolj pri vrhu, včasih pa tudi globokejši. Spoznamo jih posebno na tem, da so kupi prsti (krtine) nejednakomerno veliki in navadno manjši od krtovih. Tudi ni zemlja tako zrahljana kot ona, ki jo vrže krt na površje. Ako skopamo z lopato ali motiko par lukenj, tako da so rovi odprti, bo voluhar, ako je v bližini, kmalu prišel mašit te luknje. Prepiha in svetlobe namreč ne prenaša. To je najboljšo znamenje, da smo voluharju na sledu. Zamašene rove zopet odpremo in nastavimo v njih z vso previdnostjo pasti, katerih pa ne smemo v sprednjem koncu preveč prijemati. Drug način lovljenja je v cevi iz ploščevine, katere so za spoznanje večje od voluharjevih rogov in ki so na obeh koncih zaprte z zaklopnici, ki se le na znotraj in ne na zunaj odpirajo. Najenostavnejše lovljenje pa obstoji v tem, da skopamo tik rova le toliko jamo, da se pogrezne tikoma pod rov precej visok in znotraj pocinjen pisker, s katerega ne more več splezati ven. Najboljši čas za lovljenje je ravno sedaj, ko krmijo voluharji prvo gnezdo mladičev in pridno letajo okrog za potrebno hrano. Ko pa grejo mladiči v svet, jih še lažje polovimo, ker so manj pretkani kot stari. Druge načine pokončevanja pa hočem opisati v kakem poznejšem spisu.

R. Zdolšek.

LISTEK.

Materin spominek.

(Zgodovinska slika.) El Rab.

I.

Leta Gospodnjega 1560.

Novomeški prošt Jurij Graff je hodil po svoji bogato opremljeni sobi. Jeza se mu je brala na častitljivem obrazu.

„Torej zopet!? Že zopet hoče ta zaslepljenec v naše mesto in zapeljevati meščane! In jaz — prošt tega mesta — naj še trpim to?“

Vzel je v roko pismo, ki je ležalo na mizi, ter polglasne bral.

„— — — Poizvedel, da pride znani predikant Gregor Vlahovič v četrtek v Novo mesto. Ali bi ne bilo morda primerno, ukreniti kaj zoper tega krivoverca —“

Podpisan je bil metliški župnik.

„Ukreniti kaj zoper tega krivoverca“, je ponovil prošt, nato pa z odločno kretnjo vzkliknil:

„Da — konec mora biti tem zmotam ki jih seje Vlahovič! Dolgo časa sem molče gledal, kako se širi pogubna povodenj — zdaj mora biti temu konec!“

Odložil je pismo.

„Storiti moram kaj ... a kaj?“

Prijel se je za visoko čelo, začel znova meriti sobo in kovati različne načrte. — Ko bi Vlahovič najbolj navdušeno govoril, bi vdrl s svojimi hlapci v ono hišo, razginal shod, predikanta pa vjel in vrgel v ječo. — — Bi ne bilo varno! Nastal bi prevelik hrup, razburjenje; prišlo bi do spopadov, do prelivanja krvi, do pobojev.

Zavrgel je načrt za načrtom. Zdelo se je, kakor bi ga bila danes njegova prirojena duhovitost zapustila.

Končno se mu je lice zjasnilo. Poklical je prvega hlapca.

Kmalu sta si stala nasproti prošt in njegov veliki hlapec.

„Martin, poznaš Vlahoviča?“ je vprašal prošt.

Orjaški Martin bi se bil gotovo zasmejal temu vprašanju, da ni stal pred svojim strogim gospodom.

„Če ga poznam? Vsak otrok ga pozna, saj je že večkrat prišel oznanovat svojo krivo vero — hu ...“

Spomnil se je, pred kom stoji, in zadržal kletvino v ustih; prošt pa je nadaljeval:

„V četrtek pride spet v mesto!“

Martinu so se zablistale oči, pesti so se mu skrčile.

„In ti, Martin, skrbi, da pride meni v roke!“

„Bom, bom, gospod!“ je vzkliknil orjak in njegov poraščen obraz se je spačil v vesel nasmeh. „Koliko časa me že dlani srbé, da bi ga — tega hudiča!“

„Ne preklinjaj, Martin — kolikrat sem ti že rekel!“ je svaril prošt, a Martin ga ni več poslušal, temveč hitel z velikanskimi koraki po stopnicah na dvorišče, da skliče hlapce.

Kmalu so bile zbrane marcijske postave, katerim je bilo poznati, da so vajene vsakršnih rabuk in pretepov — katerim je bila dobro znana raba težkega meča ali dolge helebarde.

Martin je hlapcem z nekaj besedami razodel, kaj je zvedel pri proštu, in kakšen nalog je dobil. Veliko veselje se je razlilo po brkatih obrazih. Rabuk in dogodkov: tega so si želela srca vseh.

Le eden je bil, ki ni delil veselja s svojimi tovariši, ampak se prestrašen zganil, ko je začul, kaj preti predikant — Vlahoviču.

„Naš učenik v nevarnosti!“ je vzkliknil polglasno in ni veliko manjkalo, da se ni izdal.

Martin je nato določil pet hlapcev — zdelo se mu je, da jih bo rabil toliko — ki bi mu pomagali polastiti se Vlahoviča.

Med njimi je bil tudi tisti, ki je imenoval Vlahoviča svojega učenika.

Petru — tako mu je bilo ime — je ostra beseda silila na jezik, a premagal se je in ostal miren.

„Zakaj pa ravno jaz? Ali ni drugih dovolj? Naj gre raje kdo, ki komaj čaka!“

Toda motil se je Peter, ko je mislil, da bo s tem kaj opravil.

„Strahopetec! Bojazljivec! Ali te ni sram!“ tako je grmelo nanj od vseh strani.

Peter se je vzravnal, oči so se mu zablistale; pa še se je zdržal in rekel:

„Strahopetec nisem — vsi me poznate! Kdor ne verjame, tukaj sem!“

Udaril je z roko po meču, da je glasno zarožljalo.

„Naj gre, kdor hoče, jaz ne grem!“

„Greš!“ je zavpil Martin in napol izvlekel težki meč.

„Ne!“

„Bomo videli!“

Izvlekel je meč popolnoma.

In prišlo bi bilo do krvi, da se ni Peter hipoma obrnil in s stisnjenimi ustnicami ponosnih korakov odšel. Spremljal ga je porog tovarišev.

(Dalje sledi.)

Gospodarske drobtine.

Tečaj za pridelovanje zelenjadi priredi kmetijska šola na Grmu dne 11., 12. in 13. maja t. l. z naslednjim sporedom: V ponedeljek, dne 11. maja: Od 2. do 4. popoldne: Važnost pridelovanja zelenjadi na kmetih in okolici mest. Naprava in razdelitev vrta. Obdelovanje in gnojenje zemlje. Od 4. do 5. ure: Razkazovanje šolskega vrta. — V torek, dne 12. maja: Od 8. do 10. dopoldne: Naprava gorkih leh. Pridelovanje sadik in zgodnje zelenjadi v gorkih lebah in na prostem. Dobava potrebnega semena. Naročanje semena po cenikih. Kolobarjenje na vrtu in medsetve. Od 10. do 12. ure: Praktično razkazovanje na vrtu. Popoldne od 2. do 4. ure: Pridelovanje najvažnejše zelenjadi za prodajo in domačo rabo. Od 4. do 6. ure: Praktično razkazovanje. — V sredo, dne 13. maja od 8. do 10. dopoldne: Pridelovanje najvažnejše zelenjadi (nadaljevanje). Od 10. do 12. ure: Ohranjanje in ukuhanje zelenjadi za zimsko rabo. Popoldne od 2. do 5. ure: Ukuhanje zelenjadi v sadni kuhinji (praktično). — Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega plača ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in za prehrano po 1.50 K na dan. Podpore dobe le tisti, katerim se izrecno dovoli in ki zanj do 4. maja po dopisnici prosijo. Ker se pripusti k tečaju le omejeno število udeležencev, se je zgledati za ta tečaj do 4. maja. Vabimo naše gospodinje in kmetjska dekleta k obilni udeležbi!

Tečaj za pridelovanje krme. Kmetijska šola na Grmu priredi 14. in 15. maja t. l. dvodnevni tečaj za pridelovanje krme s sledečim sporedom: V četrtek, dne 14. maja: Od 2. do 4. ure popoldne: Setev detelje in trave na njivah za dvo- in večletno košnjo. Nakup potrebnega semena. Gnojenje deteljnih mešanic. Od 4. do 6.: Praktično razkazovanje deteljnih mešanic na šolskih njivah in v poskuševališču. V petek, 15. maja: Od 8. do 10. dopoldne: Naprava novih travnikov. Najbolj važne trave. Sestava travnih zmesi. Množina potrebnega semena. Praktično razkazovanje semena in razdelitev vzorcev. Od 2. do 4. popoldne: Priprava zemlje in posetev travnikov. Poprava slabih setev. Gnojenje in zboljšanje slabih in starih travnikov. Praktično razkazovanje šolskih travnikov in travniških zmesi v poskuševališču. Kdor se želi tega tečaja udeležiti, naj se prihlasi po dopisnici pri ravnateljstvu kmetijske šole na Grmu (pošta Kandija, Kranjsko) in sicer do 6. maja. Oddaljenim in podpore potrebnim udeležencem iz Kranjskega povrne ravnateljstvo stroške za pot do Novega mesta in po 1.50 K na dan za prehrano. Podpore dobi pa le, kdor za njo pravočasno prosi in ki se mu je izrecno dovolila.

Preskušnja trtnih škroplilnic in žveplalnikov priredi novomeška kmetijska podružnica v ponedeljek, dne 11. maja na kmetijski šoli na Grmu. Prične s s preskušanjem strojev ob 8. uri zjutraj. Preskušnja ima namen, da primerjamo delo raznih škroplilnic in žveplalnikov in se prepričamo, katere bi bilo najbolje naročiti. Vsak vinogradnik vé iz lastne skušnje, da je velik del uspeha pri škropljenju trt odvisen od dobre škroplilnice. Preskušale se bodo tudi drevesne škroplilnice. Razne tvrdke so se že na vabilo podružnice odzvale in priglasile svoje stroje v preskušnjo. Vabimo naše vinogradnike in tudi sadjarje, da se preskušnje v velikem številu udeležijo in tako na lastne oči prepričajo o dobroti posameznih škroplilnic in žveplalnikov.

Priboljšek oslabelem vinogradom damo lahko še sedaj v obliki čilkega solitra. Čilski soliter je izvrstno umetno gnojilo, katero prav hitro učinkuje. V takih vinogradih, kjer smo trosili čilski soliter, postane listje kmalo temnozeleno in učinek se pozna sploh v krepkejši in bujnejši rašči. Trte,

katere so prišle ob les, na ta način najhitreje popravimo. Čilski soliter se trosi takoj po močnejšem dežju ali pa pred dežjem. Stopi se prav hitro, da ga zemlja takoj popije. Treba pa je paziti, da ne padejo zrna na listje, katerega bi požgali. Za 100 trt je treba 5 kg; 100 kg čilkega solitra stane približno 30 kron.

Važno za čebelarje! Na belokranjski železnici imajo vse železnične postaje od Novega mesta do Metlike za čebelarstvo tako ugodne lege, da se dá ta panoga povsod dobičkonosno gojiti. Kakor je znano, podpira rada železnična uprava gojitev čebelarstva pri svojih uslužbencih. Iz tega razloga opozarjamo prosilce na ravno sedaj razpisana uradniška, poduradniška in druga službena mesta, da se jim nudi ugodna prilika, če se hočejo z uspehom baviti s to kmetijsko panogo, da se oglase za razpisane službe. Železnično upravo pa ob enem s tem opozarjamo na ugodnost, da se zamore pri oddaji teh služb ozirati na take prosilce, ki se radi pečajo s to panogo.

Prodaja zelenjave iz Grma. Kmetijska šola je napravila v mestu stojnico, da prodaja na njej svojo zelenjavo, mleko in mlečne izdelke. Kdor želi zelenjavo iz Grma, naj jo kupi zjutraj na stojnici. Na stojnici se sprejemajo tudi potrebna naročila, ki se zvrše do drugega dne. S tem bo prihranjena meščanom pot na Grm, vrtnarju pa čas, ki ga potrebuje za delo.

Zaostalo cvetje jablan opazujemo vsako leto. Včasih se posuši več kot polovica cvetja, ne da bi se bili razvili cvetni listi. Kriv je temu črviček, kateri je požrl vse notranje dele cvetja. Sedaj, ko se odpre na drevju popje, zleže samica nekega hrošča-rilčkarja v cvetu pope jajčeca. Iz tega jajčeca se razvije omenjeni črviček. Kjer se opazi veliko tega škodljivca, katerega imenujemo „cvetoder“, priporočamo našim sadjarjem, da otresejo hrošča v jutranjih urah z drevja na rjuhe ali plahte, ki se položijo pod drevje. Hrošč je siv in 3 do 4 milimetre dolg.

Cepljene trte ima še na prodaj kmetijska podružnica v Novem mestu. Kdor jih želi, naj se obrne nanjo.

Umetna gnojila. Naročniki naj se za umetna gnojila čimprej zgledajo in naj pridejo po nje ob ponedeljkih in četrtek, ker je sicer opravnik podružnice preveč zaposlen v trtnici in drevesnici.

Premovanje bikov. Za okoliš živinorejske zadruge v Kandiji, t. j. za občine Šmihel-Stopiče, Prečna, Št. Peter, Mirnapeč in Brusnice se priredi skupno licenciranje bikov v četrtek, dne 14. maja ob 9. dop. Pri tej priliki se bodo delile tudi premije.

Politični pregled.

Državni zbor. Za 4. maj je sklicana seja načelnikov raznih državnoborskih klubov, da se posvetujejo o sklicanju drž. zbora. Vlada je izjavila, da je pripravljena drž. zbor sklicati že 15. maja, ako ji načelniki zagotovijo delozmožnost.

Rumunija rumunizira. Bulgarskim prebivalcem, živčim v Dobrudži, zemlji, koja je morala Bulgarija vsled zadnje balkanske vojne prepustiti Rumunom, se godi slabo. Politični shodi so prepovedani, bulgarski časopisi ne smejo preko meje. Vlada daje povsod prednost Turkom pred Bulgari.

Zedinjene države in Mehika. Vojska se nadaljuje; do sedaj so se vršili le manjši spopadi. Južnoameriške države so ponudile Mehiki posredovanje, katero je slednja sprejela.

Delegacije. Včeraj so zborovali nemški in slovanski delegati; med drugim se je sklenilo, da se od delegatov hrvatsko-slovenskega kluba volijo: v odsek za zunanje zadeve Šusteršič in Korošec; v odsek za bosanske zadeve Korošec in Leginja; v finančni odsek: Korošec; v vojni odsek: Korošec in Šusteršič; v peticijski odsek Leginja.

Ogerski Slovaki so se zadnji čas začeli precej živahno gibati; škoda je le,

da nimajo voditelji prave discipline. Pred kratkim se je vršil shod, na katerem so pa razni govorniki zastopali popolnoma nasprotujoče si stališče. Zanimivo pa je, da je na tem zborovanju nastopil tudi Madžar profesor Kotona, ki je povdarjal, da morajo Mažari pač uvideti, da narodnosti nikdar zatreti ne bodo mogli, saj je še druge bolj močne države niso mogle. Zato je jedino pametno, da ogerska vlada zadosti upravičenim narodnostnim zahtevam.

Francoske volitve ne bodo najbrž za katoličane nič dobrega prinesle. Dosedanji izid volitev je za te zelo neugoden.

Srbija in Sv. Stolica se, kakor poročajo listi, v najkrajšem času pobotata. Takozvani konkordat (pogodba) se podpiše baje v najkrajšem času.

Po koncertu izvirne kantate „Oljki“.

Bil sem pri koncertu „Oljke“.

Skladba je razdeljena v tri dele. Prvi obdelava fizično rast oljke in njen simbolični pomen, ki ga ima posebno v svetem pismu; drugi del nam kaže njeno vlogo v domačih običajih in v verskem življenju; tretji del pa nam razjasni njeno uporabo ob mrtvaškem odru, kjer zaključuje s kropilom vse boje človeške duše.

Mnogozaslужeni skladatelj P. Hugolin Sattner je ustvaril v „Oljki“ umotvor prve vrste, dasi je pesem sama radi bogate vsebine kitic in oblik težko dostopna.

„Oljka“ nas v orkestralnem uvodu popelje v južne pokrajine, kjer rastejo zelene oljke, se pasejo črede in pastirji piskajo na piščali... Vse je izredno živo. Spominjam se, da sem kot dijak pel pri Haydnovem „Stvarjenju“, ki nam v svojem uvodu tudi tako živo naslika kaos. Oljko pozdravita v muzikalčnih potencah sopran in alt, tenor in bas jima sledita, kmalu se pridruži veličasten zbor ob spremljevanju orkestra. Nato nam slika bas solo oljko kot sanjajoč otok v puščavi, kot vojaka, ki je ostal na bojnem polju še pri življenju. Kakor za oddih pozdravi skladba še enkrat prav prirčno zelenje oljčnega drevesa sredi bele zime, se pokloni luči, moči in zdravju, ki ga oljka deli, potem pa se približa svetopisemski epizodi vesoljnega potopa, v kateri se nam ona riše, kot simbol miru. Neizrekljivo ljubeznjivo slika alt solo, kako voda gine, pada, sahne in kako priraste iz sušee se vode zeleneče drevo, na katerega se spusti bel golobček. Kakor bi čuli golobčka kljavati in pikati, dokler ne odkrhne vejice, katero ponese v brod nazaj, kot simbol sprave med nebom in zemljo. Iz skrajne višine se zbor povrne v nižino in konča veličastno v unisono.

V drugem delu nas uvede orkester v obred cvetne nedelje. Zbor nam opisuje podobo cerkve, ki se izpremeni v zelen gaj, iz katere se čuje tihi, skrivnostni liturgični spev: „Hosana sinu Davidovem...“ Za vijolinskim kvartetom nastopi trospev, ki nam opisuje dobrote oljke, ko bo kropila hiše in vrtove. Srečni so kmetje in srečna je vas. Toda kmalu pobesne prirodne sile in začujejo se gromi, udarjajo strele... Kaj bo?! — Ko zažge hišni gospodar blagoslovljeno oljko in ko začuje nebo pretresljivo vzdihne otrok, starčkov in žena, se vlije na zemljo dež krotak. V veličastnih akordih opeva skladatelj božjo vsega-mogočnost, ki se javlja v prirodnih silah, onomatopoično posnema šum dežja, dokler ne pade zadnja kaplja. In sedaj prosi bas, naj bi oljka vtolažila tudi tisto nevihto, ki razsaja med ljudmi in naj bi nam dala tisti mir, ki ga svet ne more dati. Zbor odgovarja, da se bo to zgodilo ob smrti.

Po splošni sodbi je najkrasnejši mesto v celi skladbi konec drugega dela.

Tretji del je prav kratek. Orkester že svira pesniku ležečemu na mrtvaškemu odru žalostno koračnico. Solist nas popelje v sobo. Mešani zbor želi z liturgičnim besedilom pokojniku — večni mir. Bas

solo in zbor prideta do prepričanja, da napravi smrt konec vsem zemeljskim težavam, potem pa napoči novo življenje miru — pri Bogu. Glasba se otrese vse žalosti, novo življenje kipi iz vseh src, ker

„tedaj potihne za vsikdar srca mi in sveta vihar.“

To je kratka vsebina „Oljke“, ki je napravila globok, neizbrisen vtis na poslušalce. Kantato bi bilo treba večkrat slišati, šele potem bi se mogel človek popolnoma vtopiti v njeno lepoto in dovršenost.

Gregorčič je bil duhovnik, duhovnik je tudi njegov tolmač mnogozaslужeni frančiškanski župnik P. H. Sattner, zato je napravila njegova kantata zlasti duhovščini umetniški vžitek prve vrste.

Domače in tuje novice.

Meščanska zveza v Novem mestu priredi dne 3. maja popoldne skupen izlet k Jeriču pod sv. Rokom okoli 4. ure popoldan. Člane in prijatelje že naprej opozarjamo na obilo udeležbo. Sestanek tam.

Osebnosti. Pred nedavnim sta tukaj nastopila svoji službeni mesti g. dr. Gregorin kot c. kr. okrajni komisar pri glavarstvu; g. Kalan pa kot c. kr. avskultant pri okrožnem sodišču.

Poroka. Dne 28. aprila je bil na Dunaju v votivni cerkvi poročen Adolf princ pl. Auersperg, sin Karola kneza Auersperga, z Gabrijelo grofico Clam-Gallas, hčerjo grofa Franca Clam-Gallas.

Prememba posesti. Graščina Srebrniče pri Novem mestu je prišla zopet v ptuje roke. Neki Gračan jo je kupil od g. Riedererja, ki jo je le malo časa imel.

Odlikovanje. Cesar je odlikoval za njegove zasluge g. profesorja dr. Ivana Svetina v Ljubljani z viteškim križcem Franc Jožefovega reda. Bivši njegovi učenci po Dolenjskem svojemu nekdanjemu dobremu profesorju kar najiskreneje častitajo.

Dolenjci posnemajte! Povodom petstoletnice ustoličenja koroških vojvod zbrali so tržaški katoliški Slovenci 500 K za koroške Slovence. Kje si pa ti „Dolenjska stran“? Ako tržaški Slovenci toliko žrtvujejo, ki imajo sami najhujše boje z Lahi, koliko večja dolžnost zadene nas, da tudi proslavimo koroški praznik s primernim darom!

Hitrejša vožnja dolenjske železnice. Osebnosti vlaki dolenjske železnice bodo s 1. majem pospešili svojo hitrost za 15 km na uro. Prečnice ob raznih prehodih še sicer niso napravljene, zato bo pa do časa prehoda nadzorovalo nalašč v to določeno osobje. Občinstvo opozarjamo na večjo previdnost pri prestopanju železničnega tira, da se izogne kaki nesreči vsled hitrejše vožnje. Bližajoči se vlaki bodo dajali svarilna znamenja, na katera bo moralo občinstvo zelo paziti in pravočasno pred tirom obstati ozir. hitreje tir prekoračiti.

Na belokranjski železnici so imenovani: za postajenačelnika v Virčni vasi Rudolf Bajde, dodeljen Jožef Jamnik; za postajenačelnika v Uršnih selih-Toplice Franc Windisch, dodeljen Ivan Gasparič; za postajenačelnika v Semiču Jakob Saje, postajenačelnik v Novem mestu, dodeljen Simon Javernik; za postajenačelnika v Rožnem dolu-Pribišju Aleksander Potrato, za postajenačelnika v Črnomlju Alojzij Potočnik, dodeljen Karel Gliha; za postajenačelnika v Gradacu Ivan Najevec; za postajenačelnika v Metliki g. Jožef Žnidaršič, dodeljeni so: Ponitsek Iv., Jožef Grašič, Alojzij Štrukelj. Zadnji je pre-stavljen v Bubnarce.

Otvoritveni program belokranjske železnice. Blagoslovljenje proge se naj bi izvršilo na kolodvoru v Novem mestu, odtod naj bi šel slavnostni vlak najprej do Semiča in se po poti ustavil v Kandiji, Virčni vasi, Uršnih selih, Toplicah in Rožnem dolu. Iz Semiča naj bi šel vlak na-

ravnost do Rosalnic, od tam nazaj v Metliko, kjer bi bil zajtrk, iz Metlike mimo Dobravice in Gradca do Črnomlja, kjer bo slavnostni banket. Podrobnosti se bodo končno določile sporazumno z belokranjskim odborom, ki bo imel svojo sejo prihodnji teden.

Dolenjska železnica. Na progi dolenjske železnice se opaža že več časa čudno preziranje slovenščine. Od Ljubljane do Novega mesta kličejo se imena postaj večkrat in kar po vrsti samo v nemškem jeziku. Na Kranjskem je vendar dovoljena raba dvojezičnih imen na železnicah. Umestno bi bilo, da bi se klicalo samo slovensko, ker se mnogokrat niti eden Nemec ne vozi z vlakom. Naravnost smešno pa je in za nas Slovence izzivajoče, da se tako prezirajo pravice slovenskega jezika. Če se to godi po drugih deželah, tega ne pustimo na Kranjskem. Pričakujemo, da se to zapostavljanje slovenščine pri železnici ne opravičuje, kakor je sploh navada, da ne bo treba te stvari še večkrat in hujše reševati.

Avtomobilna zveza Novomesto-Krško.

Od 1. maja t. l. dalje se bo dežele oskrbovalo dnevno dvakratno poštno prevažanje med poštami uradi Rudolfovo in Krško z avtomobili, trgovinske družbe „Globočnik & Kastelic“. Avtomobilni vozovi bodo odhajali iz Rudolfovega ob 6:30 uri zjutraj in ob 6:45 uri popoldne, iz Krškega ob 7:30 uri zjutraj in ob 3:40 uri popoldne in prihajali v Krško ob 8:30 uri zjutraj in ob 8:45 uri zvečer, oziroma v Rudolfovo ob 9:30 uri predpoldne in ob 5:25. uri popoldne. Sedanje dnevne dvakratne poštne vožnje med poštami uradi Rudolfovo in Krško se opuste s koncem 30. aprila t. l. Kurze in kartiranje na progi Rudolfovo-Krško ležečih poštah službenih mest in železniških post, ki so v zvezi s poštami avtomobilnimi vožnjami na tej progi, ter poštah uradov in poštah nabiralnic, kakor tudi krajevna dostavljanja pri poštah uradih in poštah nabiralnicah, ki pridejo v poštev, slednjič obhode selskih listonoš pri tozadevnih poštah uradih se je tem potem primerno preuredilo.

Bolnišnici v Kandiji je naklonila kranjska hranilnica 2000 kron.

Ogenj. V četrtek, dne 24. aprila je gorelo nad Ivanjo vasjo pri Mirni peči v gozdu. Pričelo je goreti ob 1. uri popoldne. Zažgali so menda otroci, ki so šli iz ponavljalne šole domov. Požarna bramba je bila takoj na licu mesta, pa vendar ni mogla nič pomagati, ker ni bilo vode blizu. Pogorelo je nad 3 johe hoste. Ljudje so ogenj ustavili s tem, da so posekali drevje, da se ogenj ni mogel dalje razširjati.

Velika nesreča se je zgodila dne 28. aprila t. l. nekako opoldne na cesti od Gorenje Straže do Soteske. G. Javornik, trgovec z lesom, se je pripeljal z vlakom v Gorenjo Stražo, kamor ga je njegov sin z vozom prišel iskat. Med potom se je konj splasil in prevrnil voz. Gosp. Javornik je padel tako nesrečno z voza, da si je pretresel možgane. Sin je pa padel čez njega. Nezvestnega so ga pripeljali v Stražo nazaj in sedaj leži bolan pri gosp. Ivanu Sitarju v Gorenji Straži. — Sin je dobil le lahke poškodbe. — Škoda za vrlega moža.

Nesreče. Na Uršnih Selih se je ponesrečil želez. delavec Jakob Koscis. Železniški voz mu je povozil desno nogo ter mu povzročil zmečkanine. — Josip Klopčar, posestnik sin iz Dobingadola, je pri zgradbi železnice na Uršnih Selih zažgal dinamično toko, ktera se je razletela in mu odtrgala štiri prste na levi roki. Ponesrečenca se zdravita v kandijski bolnišnici.

Grozen zločin se je izvršil v nedeljo, dne 19. aprila v Novem Kotu, dober streljaj od hrvaške meje. Posestnik Mihelič, vulgo Tušek, je šel zjutraj k maši v Prežice, a so ga preko poldneva zadržali sorodniki, tako da ni prišel do noči domov. Ženo je moževa odsotnost skrbela in ga je šla iskat z njegovo 14 let staro sestro.

Ko sta prišli nedaleč od doma, sta skočila iz grmovja dva lopova in ju napadla. Zaltevala sta nekaj od žene, bržkone denar, nakar jima je žena odgovorila: „To jaz sama rabim.“ Moževa sestra je zbežala ter začela klicati na pomoč, ko je videla, da sta lopova pobila ženo na tla. Hitela je v gostilno, kjer so bili mož in drugi, ter povedala, kaj se je zgodilo. Vsi so hiteli na lice mesta, kjer je našel mož svojo ženo umorjeno, z razbito glavo. Umorjenka je imela usta zamašena s cunjjo. Bila je stara kakih 27 let. Zločinca sta pobegnili in ju še niso izsledili. Zločinca sta menda dva Hrvata. Umorjena žena zapušča tri otročiče in je najmanjši star tri mesece.

Stari računi. Obče znani časnikar Pirc je našel v svojih obširnih knjigah, da mu dolguje še hruševski France Vintar izza časa, ko se je bavil Pirc pri njemu s tajnikovanjem, precej visok honorar, kate-rega je pa pri velikem številu svojih dolžnikov prezrl. Ker mu Vintar baje noče honorarja priznati, ga bode brez pardona tožil.

Radodarnost angleškega kralja. O priliki svojega bivanja v Parizu se je angleški kralj udeležil stav na dirkališču. Sreča je hotela, da je dobil veliko svoto; kralj je pa takoj 10.000 frankov izročil za pariške reveže.

Uganka. Nekateri obrtniki, ki so res solidni i glede dela i glede cen, premišlujejo, zakaj nekateri Novomeščani nove stvari naročajo od drugod, krpat pa nosijo k njim. Kaj pa, ko bi še krpanje drugam pošiljali?

Cerklje na Dolenjskem. Na mesto obojele učiteljice Antonije Vohine-Mikota je imenovana absol. učit. kandidatinja Angela Škerlj za suplentinjo na naši ljudski šoli.

Prečna. Josip Sumrak, posestnik na Kusarjevi Kali, si je zlomil levo roko. Padel je z voza v znak; da bi z glavo ne udaril ob tla, je nastavil levo roko, ki se mu je prelomila.

Avtomobilno vožnjo na deželni cestni progi Ivančna gorica čez Žužemberk do meje novomeškega sodnega okraja je prepovedal deželni odbor za vse tovarne kakor tudi za navadne avtomobile težke čez 1600 kilogramov.

Uboj. V nedeljo zvečer je prišlo v Malem Podljudnu do pretepa med Jožefom Knafelc, posestnikom z Vrha št. 8 in med par fanti. Ti so ga tako obdelavali s steklenicami od piva, da so mu vso lobanjo skoro zdobili. Smrtno ranjenega Knafelca so prepeljali v bolnico usmiljenih bratov, kjer je, ne da bi prišel k zavesti, umrl. Nek bivši Amerikanec se je kot sosterilec javil sodišču, pri katerem se nahajajo že vsi pretepači.

Zapomnite si slovenska dekleta in fantje, da vas je ravnokar imenovalo glasilo liberalne stranke „Marijine kravce in čuke“ in skrbite, da se pomete z liberalnim časopisjem, ki tako nesramno žali vaš ponos.

Zasačeni trgovci z dekleti. Tržaška policija je pred kratkim zasledila večjo družbo, ki se je pečala s trgovino z dekleti. Nevedna dekleta so izvajali po grških parnikih v Atene, Aleksandrijo in Kajiro, kjer so jih za drag denar prodajali raznim pohotnežem in nesramnim hišam. Obljubljali so jim bogate zaslužke, brezskrbno življenje in so največkrat speljali na led ravno uboge služkinje. Do sedaj so aretirali dva Grka in sicer Tomaža Venisa in nekega Thereokarja, ki se je pa izdajal z napačnim imenom. Ta je ravno hotel odpotovati z novo žrtvo, z mlado deklico Marijo Ankele, ko ga je policija prišla. Zato pa ne moremo nikoli dovolj priporočati dekletom, ki se podajajo v tujino, naj bodo skrajno previdne proti sladkim besedam tujcev.

Zvesti bratci našega liberalnega učiteljstva so tudi ogerski učitelji; kakor na Francoskem in Italijanskem so zahtevali tudi oni, da se mora poduk v katekizmu iz šole odstraniti. Zato so sklicali 19. aprila

ogerski katoličani v Budapestu veliko protestno zborovanje proti nesramnim zahtevam brezverskega učiteljstva.

Proti izrodnom mode, ki bijejo v obraz vsakemu čutu mravnosti, so začele gibanje katoliške pariške žene, med njimi osobito aristokratske gospe. Če pomislimo, kako nesmiselna in draga je ženska moda, je tako gibanje le pozdravljati. Saj modo širijo le izvestni trgovci, da delajo z modo velikanske profite na račun neumnega sveta.

Ženska zdravnica. V Trstu se nastani v kratkem kot zdravnica gđ. dr. Evelini Wawicz.

Značilno za italijansko duhovščino. Za bližajoče se deželnozbornske istrske volitve sklical je vodja kršč. soc. stranke Dr. Spadaro sestanek tamošnjih župnikov v puljsko župnišče v svrhu dogovora o pripravi za volitve; puljski župnik pa je odločno odklonil, da bi se tak sestanek vršil pri njem. K temu omenjamo, da je poreško-puljski škof sam kar najtopleje priporočal storiti vse za izvolitev krščanskih poslancev.

Dopisi.

Iz Dolenjskega. Željno smo že pričakovali, da zopet izhajajo ljube „Dol. Novice“ in to tem bolj, ker boste nam sedaj vsaki teden po jedenkrat donšale mnogo novic in koristnih naukov. Sprejmite torej kot moje prvo poročilo par črtic o mojem velikonočnem potovanju po Dolenjskem. Veliki teden sem se podal z avtomobilom do Novega mesta in odtod z železnico v Kočevje, akoravno je tisto noč od Grosupljega do Kočevja nekoliko snežilo. V Kočevju je lepa nova cerkev, ki se je gradila za časa ranjcega dekana Josipa Krese; znotraj še ni vse dodelano in narejeno, kakor imajo druge krasne cerkve. V gostilni „Hotel Stadt Triest“, kjer sem prenočil, sem bil še prav zadovoljen, le to ne vem, če se zato ne bo svet podrl, ker sem se jaz in še en drug gospod po slovensko v knjigo za tujce zapisal. Odtod smo se trije skupaj proti Brodu, (Petrinje) peljali skozi več vasi, kakor: Krapfenfeld, Lienfeld, Hasenfeld, Kostel, Banjaloka in Fara Vas. — Pot ni posebno lepa, tudi kraji so žalostni, pa vendar ljudje tam živijo. Iz Petrinje sem jo kar peš čez most nad Kulpo v Brod mahnil. Videl sem Gerbalj, Kuželj na hrvaški strani in Kuželj na Kranjskem. Ko pridem do Gašperce, so mi povedali, da bom takoj došel na most iz hrvaške strani na Kranjsko in res sem bil v desetih minutah v prijetni vasi Bosljiva Loka. Tam sem obiskal svoje znanke, v soboto predpoldan pa sem se v družbi treh potnikov odpeljal v faro Osilnico. Tam smo šli popoldne tudi v cerkev, ko so velikonočno jagnje blagoslovili. Nekaj čudnega imajo tukaj ob tej slovesnosti. Ko duhovnik blagoslovi jedila v cerkvi, takrat pa zunaj dečki na vseh vratih z žico kljuko zvežejo tako, da ne morejo dekleta precej iz cerkve. Imajo namreč to misel, da se bo tisto dekle, ki prva iz cerkve „žegen“ domov prinese, tisto leto gotovo omožilo, to pa dečki zavirajo. Drugi dan sem se po prvi sv. maši s pošto odpeljal v Plešec, zopet na hrvaško stran. Iz Plešec je prav ravna lepa državna cesta ob Kolpi med jako visokimi hribi do lepega kraja Čaber, kjer je res kakor v kakšnem čabru. Lepo je v Čabru; tja hodijo tudi iz Kranjskega k sv. maši in v prodajalno kupovat. Poštni voz iz Čabra je pa zelo slab; prav nič ni prijetno se z njim voziti po tistih rajdah, podobnim onim iz Tržica na Koroško. Razgled doli v Čaber in nazaj na te skalnate pečine je jako lep, le vbogi prebivalci, ki morajo v teh krajih živeti. — Na vrhu sem že zagledal Snežnik (Schneeberg), ki je imel polno snega; nato smo jo zavili na Kosji vrh in od tam proti Prezidu, kjer smo 4 ure čakali na avtomobil, ki nas bi do železnice na Rakek pripeljal. Ker sem imel čas, sem šel v hrvaško cerkev

k litanijam. Peli so jih s spremljanjem na koru, vse ljudstvo pa je pelo za njimi. Ime Prezida izvira neki odtod, ker je bil iz morja zidan zid iz Reke po tem svetu proti Kranjskemu kot meja. Tako so mi namreč pravili ljudje. Ko sem si tako vse lepote kraja pregledal, odpeljal sem se z avtomobilom proti Babnem polju, Bab. polici, Igavcu, Stari trg, Lož, Grahovo, Martinjak, Cirknica na Rakek. Iz Rakeka nas je pa železnica pripeljala v Ljubljano in Novo mesto, kjer me je sprejel dolenjski avtomobil pod svojo streho in me srečno pripeljal domov. Lepo je tako potovanje; zdi se mi, da bi lepše skoraj ne mogel praznovati Veliko noč, kakor sem jo to leto.

Iz Stopič. Pred nekaj leti se je pri nas vedno čulo o tatvinah, ki so se dogajale v vaseh, ki so bliže Gorjancev. Sedaj so pa zopet pokradli v noči od 20. do 21. aprila na Selih pri mlinarju Jožefu Murnu in v Pangrčgrmu pri posestnikih Janezu Udovcu in Antonu Klobučarju. Kradli so obleko in denar, kolikor so ga mogli dobiti. Samo Murn, kjer je bolj trdna hiša, ima škode do 600 kron, ker so pobrali vso boljšo obleko. Vidi se, da so bili tatovi prebrisan in vajeni tatvin, da so tako nemoteno delali po noči. Najprej so šipe pri oknih namazali z blatom, da niso ropotale, ko so jih ubili, in prišli tako v hišo, so pobrali vse iz omar. K sreči je imel mlinar Murn večjo svoto denarja pri sebi, drugače bi imel še večjo škodo. Razbili so tudi cerkveni hram podružnice v Pangrčgrmu, a so pustili cerkveno obleko pri miru in so jo nato odkurili domov čez Gorjance. Bili so najbrže zopet Vlasi kot pred leti. Naloga orožnikov pa je, zasledovati tatove in tu pokazati enkrat svojo spretnost, sicer bomo vedno v nevarnosti in strahu.

Kostanjevica. V naši občini so do zadnjih obč. volitev vladali po večini liberalci. Kako veliko ljubezen so imeli do kmeta in rednega gospodarstva, nam najbolj jasno priča dejstvo, da je samo tajnik tekom zadnjih štirih let svojega službovanja sprejel iz občinske blagajne nič manj kot 1143 K preveč. To se je godilo tako neopazeno, da je sedanji župan zadevi prišel na sled šele tedaj, ko je bil na to opozorjen od deželnega odbora. Kot vesten in pošten mož je zato v zadnji občinski seji stavil predlog, naj se navedena svota od dotičnikov iztirja in se mu da v to svrhu potrebno pooblastilo. Vsled tega silno razburjen je bivši tajnik Grlovič naperil proti županu tožbo, menda radi žaljenja časti. Po mnenju liberalcev bi se župan niti za pravice in koristi občine ne smel potegniti. Grlovič pa naj si nikar ne dela prevelikih upov, ker se bo vse ukrenilo, da pride občina po primernem potu do svojega denarja. O sedanjem županu Colariču vlada pri vseh občanih eno mnenje, da bolj vestnega in za koristi občine vnetega župana doslej še ni imela Kostanjevica. Liberalci ga seveda blatijo, kjer le morejo. Lažejo se, da občinski računi niso bili razstavljeni na vpogled. V resnici so bili razpoloženi v postavni dobi, kar je bilo celo dvakrat razglašeno, in je vpogled v račune še sedaj vsakemu dovoljen. Liberalci imajo v mislih gotovo še one čase, ko so vsakemu, ki se je predrznil izraziti kak pomislek, zapretili s tožbo radi uradne žalitve. Zdelo se je, da se razni kandidati za županski stolec ravno s tožbami pripravljajo za bodoče obč. volitve. Ako misli Grlovič morda tudi s tožbami preprečiti, da pride občina do svojega denarja, se pač moti. — Na sv. Jurija dan smo že imeli prvo nevihto. Komaj je minula nevarnost pozebe, pa smo že dobili točo. Škode sicer še ni napravila, pač pa skrb, kaj bo v prihodnosti, ker se je že tako zgodaj začelo.

„Kostanjeviško-krški okraj“. Pod tem napisom se je v 2. štev. Dolenjskih Novic neopravičeno žalil g. dr. Dimnik, in uredništvo, ki ni vedelo, da dopis meri na njegovo osebo, obžaluje, da je prišel v javnost.

V Šmarjeti imamo lep nov veliki oltar. Tabernakel in zgornji del oltarja je iz belega kararskega marmorja. Tudi štirje angeli, katere bo g. Toman iz Ljubljane v kratkem postavil, bodo iz istega marmorja. Lepa vratica pri tabernakelu s šestimi emajli je izdelal g. Kregar; načrt mu je napravil č. g. prof. Gašper Porenta. Čast in hvala gosp. profesorju; kdor pride v Šmarjeto, naj si stvar ogleda, mu bo gotovo tako všeč, da bo izročil v župnišče ali v kaplanijo kak dar, da bomo mogli dolgove čimpreje poravnati.

Belokranjski - vestnik. -

Pred kratkim je prišel iz Amerike domov Janez Radoš, posestnik iz Hrasta št. 25. Pravil je domačim, da ni bil vže 5 let pri spovedi. Njegova dobra mati mu je prigovarjala, da naj vsaj letos opravi velikonočno sv. spoved. To je pa tako razkačilo moža, da je ves divji skočil v svojo mater, jo davil za vrat, tolkel s pestjo po obrazu, vrgel na tla in jo neusmiljeno brcal na vse strani, da je dobila smrtnonevarne udarce. Žena bi bila gotovo umrla, da ni prišla na pomoč njena hči in moževa žena, ki sta jo komaj iztrgale iz rok divjega in osirovelega sina. Sedaj se bode moral zagovarjati pred sodiščem. — V nedeljo, t. j. 26. aprila je imel g. deželni poslanec Alojzij Mihelčič sestanek z možmi v župnišču. Zbralo se je bilo po poldanski službi božji čez 100 gospodarjev, ki so govornika poslušali z velikim zanimanjem. Govoril je o pridobitvi vodovoda v Belokrajini, o živinoreji in o verskem načelu, češ, da ne bodo niti ceste, niti vodovodi, niti melioracije odločevale o usodi našega naroda, pač pa vsikdar le versko stališče. G. predavatelju se je izrekla topla zahvala in zaupanje celi S. L. S. — Duhovščina semiške dekanije bo imela svoj sestanek sodalitatis v sredo 6. maja na Suhoru. Začetek bode ob polu 11. uri dopoldne.

Dne 28. aprila je železnični ravnatelj, dvorni svetnik Galamboš nadzoroval novo progo belokranjske železnice. Peljal se je ob 8. uri dop. v salonskem vozu ter si ogledal postaje, koder so že novi uradniki. Vdeleženec te vožnje je omenjal, da je bila pri krasnem vremenu kaj zanimiva, razgled na vse strani čaroben.

Poroka. V Suhoru je bil dne 27. aprila poročen posestnik Ivan Žlogar iz Bušinjvasi. Mladolietnemu ženinu je oče zgodaj umrl. Njegov stric, suhorski župan Kramarič, oskrbnik njegovega posestva se je potrudil, da je višje oblastvo dovolilo ženitev.

Suhor. Malo se bere od našega kraja, saj so skoraj vsi možje v Ameriki. Še vedno je pri nas premalo društvenega življenja. Ali bi ne bilo koristno, da bi se ob nedeljah, ko vendar imajo ljudje čas predavalo o dolžnostih kmečkega stanu, da bi se kmetje bolj izobrazili. Potem bi uvidevali, da bi jim ne bilo treba hoditi v tujino iskat si kruha. Poglejmo na Gorenjsko, večinoma v vsaki fari imajo „Katol. izobraž. društvo“, „Orla“, „Bogomilo“ in še več drugih. Na Belokranjskem smo še veliko zadaj v društvenem in gospodarskem oziru. Da, dandanes mora vsak človek, kmet, delavec, gospodar in gospodinja društveno delovati, le v slogi je moč — tako pravi že star pregovor. — Pozdravljati je predlog v deželnem zboru g. poslanca Mihelčiča za prešičjereje, katere je Belokrajina nujno potrebna. — Pozneje, ako bo vinska letina dobra, bi morali imeti „vinsko zadrugo“, da bi se vino lažje prodalo. Kaj nam pomaga, ako je vina dosti, pa ga ne moremo prodati. Potem se ga pa kar „fest“ pije. Nazadnje pa ni ne denarja ne vina. — Prihaja tudi k nam nekaj časnikov, Domoljub, Bogoljub ter Dol. Novice, pa še vse premalo za čez 2000 duš. Belokranjci! Dolenjske Novice so kakor nalašč za Belo-

krajino. Dobite vedno podučljive članke o trtah, vinu, sadju, prešičjereji, kmetijstvu; to vse rabi sedaj posestnik, ako hoče, da se pošteno preživi ter lahko kaj proda. Svoje krajevne potrebe lahko sprostite v tem listu in vaši poslanci bodo zadeve podpirali na pravem mestu. Da, treba je poduka v vsem, tako tudi v političnem vprašanju. To vse vam nudijo Dol. Novice, zato naj ne bo nobeden posestnik brez tega lista. Tri krone na leto, pa ga imate, če pa se ne da naenkrat, pa polletno 1 krono 50 vin., to se že lahko spregleda. Na metliški semenj so neznani tatovi v „Plešivici“ vlomili v hram posestnice Neže Krašovec ter so odnesli nekaj vina, drugo pa razlili po tleh in vrata razbita pustili. Škoda je zaračunana na 120 K. Mogoče se posreči orožnikom zaslediti storilce. — Več posestnikom je tudi precej krme zmanjkalo. Tako, da prvi krađe drugemu, drugi pa kupuje.

Semič. Letos smo imeli posebno slovesno velikonočno procesijo. Nastopila je namreč prvič godba Slov. katol. izobraževalnega društva v Semiču, ter prav dobro igrala več komadov. — Metlika. Tatinska družba oglasila se je tudi pri nas in sicer pri Ivcu, kateremu so odnesli iz shrambe suhe svinjine v vrednosti 60—70 K. — Lokvica. Slovensko katoliško izobraževalno društvo na Lokvici bo tudi letos obhajalo slovesno obletnico ustanovitve, in sicer prvo nedeljo v juniju. Tako se glasi soglasen sklep zadnje društvene seje. Natančnejši program sporočimo. — Bušinja v. s. Dosedaj še neznani uzmoviči so odnesli Janezu Krašovec Buš. vas št. 17 iz kleti v Plešivci 6 veder vina.

Vinica. Nova cesta iz Vinice v Črnomelj bo kmalu gotova. Zadnja dela delajo na Vinici sami. — Govori se, da bodo še letos začeli z deli v Ziljskem klanecu na okr. cesti proti Preloki. — Avtomobil se nam tudi obljubljuje. Podjetnik Kolenc iz Celja je že vložil prošnjo za tozadevno dovoljenje. Kmetje pravijo, ne bo šlo — cesta je preozka — živina se ne bo mogla umikati itd. Cesta je dosti široka, ljudje in živina se bodo pa kakor drugod kmalu privadili avtomobilovega piska in ropota. Toraj ne bodimo tako ozkosrčni. Koliko bo to vredno, ko bomo lahko hitro v Črnomlju in potem z železnico kam drugam. Čas je drag! in ravno avtomobil nam bo v tem veliko pomagal. — Gostilne rastejo na Vinici kakor gobe po dežju. Sedaj sta kar dva začela na silo točiti — brez oblastvenega dovoljenja. Bog ve, če bo to v korist ljudstva. Sedaj imamo v takem malem kraju že kar 8 gostilen in jeden vinotoč. Zato proč z novimi gostilnami, saj še starejše gostilne nimajo komu točiti. Glavarstvo pa upamo, da bo storilo vse, da se bo tudi na Vinici spoštoval obrtni zakon in takoj prepovedalo točenje po sili. Sedaj imamo lepo vreme, a pretečeni teden je bilo vse sadje in trtje na tehtnici, pa upamo, da je ostalo vse nepokvarjeno. Če ne bo kake ujime, potem gostilničarji in vinski trgovci le v naše kraje po dobrega belokranjca — sedaj po otvoritvi železnice do nas ne bo več tako daleč —, dobi se pa tudi pri nas dobra kapljica.

Ameriški novičar.

V Clevelandu Oh. je 5. aprila umrl vsled druge operacije 37letni Fran Roč, zapustivši vdovo z dvema hčerki. — V Kansas City je umrl Marko Janžekovič, ki je bival v Ameriki 27 let. Doma je iz Radovice pri Metliki. Nedavno prej, kakor smo že poročali, pa je umrl ondi njegov mlajši brat.

G. Josip Rems, o katerem smo poročali, da je obhajal 25 letnico svoje službe pri veliki banki Knauth Co. v New Yorku, je rodod Novomeščan ter je prišel v Ameriko l. 1888. Zelo čislani član je mnogih slovenskih društev in tudi pomožni tajnik K. S. K. Jednote. — V La Salle Ill. je umrl 19letni sin Slovenca Jos. Lovšin.

Loterijske številke.

GRADEC, 29. aprila 64 82 17 28 11

POSESTVO

16-2-2
obstoječe iz hiše, dveh svinjakov in vrta, se odda v najem pri Božjem grobu. Več pove lastnik Peter Malenšek, Kandija.

DOBRA GOSTILNA

na najlepšem prostoru, ob glavni cesti, tri četrt ure od Novega mesta, se odda takoj v najem ali pa na račun za nekaj let. Zraven se dobi tudi nekaj zemlje. — Naslov pove upravništvo Dol. Novic. 19-2-1

J. Krajec nasl.

-- Novo mesto --

najtopleje priporoča svoje podjetje naklonjenosti prečastite duhovščine in slavnega občinstva, posebno na Dolenjskem.

Tiskarna izvršuje točno in lično vsa v tiskarsko stroko spadajoča dela. — V zalogi ima vedno cerkvene, šolske, občinske in vsakovrstne druge tiskovine.

Knjigoveznica je prav dobro urejena in sprejema v vezavo vsakovrstne knjige, molitvenike, zapisnike itd., ter rabi v to le najboljše blago. Šolske knjižnice, izobraževalna društva in sploh naročila v večji množini dobijo primeren popust.

Knjigarna ima knjige iz lastne zaloge, kakor tudi veliko izbiro leposlovnih, poučnih in zabavnih knjig ter molitvenikov. Zaloga šolskih knjig. 3-0-2

Prodajalna je založena z vsa-: kovrstnim: papirjem, pisarniškimi in šolskimi potrebščinami ter z najrazličnejšimi predmeti kot primerna darila ob vsaki priliki.

Učienec

12-3-3
se takoj sprejme v trgovino z železnino in specerijskim blagom, ki je 14 let star in je dovršil ljudsko šolo z dobrim uspehom.

Fra nc Guštin,

trgovina z meša nim blagom v Metliki.

VINO

15-3-2
domačega pridelka, belo in črnina, jako dobro, se prodaja v vsaki množini od 57 litrov naprej, pri jako nizki ceni v graščini Bajno f pri Rudolfovem.

RAZGLAS.

Dr. K. Slane v Novem mestu kot pooblaščenec Franceta Goloba iz Gor. Mokrega polja bo razprodajal na drobno Golobovo posestvo v Gor. Mokrem polju. Posestvo je eno največjih v tem kraju in obstoji iz več njiv, travnikov, vinogradov in host, ki ležijo ob cesti. Hiša, gospodarsko poslopje in kozolec so v dobrem stanu.

Razprodaja se prične prihodnjo nedeljo dne 3. maja 1914 ob 10. uri dopoldne in se bo nadaljevala še ponedeljek, torek in sredo, ako se prvi dan ne proda. Kupci se zbirajo vsakokrat na Golobovem domovanju v Gor. Mokrem polju. Dražbeni pogoji se bodo naznanili pri prodaji. Posestvo se bo prodalo tudi celo skupaj, ako bo kupec za to. — Kupec bi imel prevzeti užitek Golobove tašče. 20

13-3-3
Advokat

Dr. Ignac Malnerič

je otvoril svojo pisarno
v Novem mestu, Glavni trg
nasproti trgovine Ogoreutz.

Važno naznanilo.
Zaradi prevelike zaloge
KLOBUKOV

najnovejše oblike in v različnih barvah
sem znižal cene takó, da
oddajem klobuke, ki so veljali
poprej 12.— kron sedaj za 10.— kron
" 10.— " " " 8.— "
" 8.— " " " 6.— "
" 6.— " " " 4.— "
" 4.— " " " 3.— "
" 3.— " " " 2.— "
" 2.— " " " 1.— "

**Namesto slamnikov za
moške** prodajam tudi prav lahke
klobuke po 1-20 kron do 1-60 kron.
Sklenil sem delati z najmanjšim
dobičkom zraven svojih drugih obrti.
Tudi se ne bodem več vozaril s klobuki
po sejmovih, ker se blago vse pokvari
ter bodem lahko že zaraditega postregel
vsacemu edino-le z dobrim in nepokvarjenim
blagom in tako po ceni, da cenejše ne more
nihče prodajati. O tem se lahko vsak
prepriča in bode tudi vsak gotovo za-
dovoljen. 5-12-2

Odl. spoštovanjem se priporočujem

LEOPOLD KOPAČ,

domača in že veliko let obstoječa prodajalna
klobukov v Novem mestu (Glavni trg).

Popolnoma varno naložen denar.

HRANILNICA in POSOJILNICA

za Kandijo in okolico, reg. zadr. z neom. zavezo

== v lastnem domu v Kandiji ==

sprejema hranilne vloge od vsacega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

1-0-4
na leto brez odbitka rentnega davka, katerega sama iz svojega plačuje.